

MESTNA OBČINA KOPER
COMUNE CITTA' DI CAPODISTRIA

Urad za gospodarske javne službe, okolje in promet
Ufficio servizi pubblici economici, ambiente e traffico

Številka: 300 – 1/2025
Datum: 20. 2. 2025

Informacija občinskemu svetu o postopkih, ki jih je občina izvedla v postopku obnovitve znaka Zelena destinacija in pridobitve zlatega znaka Green Destination ter seznanitev o trajnostnem akcijskem načrtu ukrepov trajnostnega turizma 2025 – 2027 v destinaciji Koper

Turizem je široko in kompleksno področje, ki sega daleč čez okvir same turistične dejavnosti. Njegov vpliv se razteza na številne gospodarske sektorje – od gostinstva, prevoza in trgovine do kulturne dediščine ter varstva okolja. Ta povezanost omogoča turizmu, da ne samo odraža družbene in okoljske spremembe, temveč tudi aktivno vpliva nanje, spodbuja inovacije ter povezuje različne deležnike z enotno vizijo trajnostnega razvoja.

Eden izmed najbolj konkretnih primerov, kako se trajnostni principi uresničujejo v praksi, je Zelena shema slovenskega turizma – nacionalni program, ki spodbuja razvoj trajnostnih praks v turizmu. Ta shema ponuja orodja za zmanjšanje negativnega vpliva turizma na okolje in za povečanje vrednosti za vse udeležence. Destinacije, ponudniki storitev, naravni parki, turistične agencije in druge organizacije, ki sodelujejo v tem programu, si prizadevajo za nenehne izboljšave na področju okoljskih, družbenih in ekonomskih vidikov turizma.

Vendar pa prihodnost trajnostnega turizma ne more biti odvisna zgolj od dobrih namenov. Temeljiti mora na konkretnih rezultatih. Trajnost je namreč pogosto nejasen in različno interpretiran koncept, zato je ključno, da postavimo jasne in merljive cilje, spremljamo ustrezne kazalnike ter ocenjujemo učinke. V prihodnje bo Zelena shema še bolj usmerjena v dokazovanje dejanskega vpliva trajnostnih praks na okolje, skupnosti in gospodarstvo, saj le tisto, kar merimo, lahko tudi izboljšamo.

Mestna občina Koper se je v letu 2018 vključila v **Zeleno shemo slovenskega turizma (ZSST)** z namenom, da s pomočjo mednarodno priznanega orodja za razvoj zelenih destinacij vzpostavi **trajnostni model turizma**, ki bo valoriziral potencialne (naravne, družbene, kulturne) in jih povezal v edinstveno ponudbo turistične destinacije.

Destinacija je v letih 2021 in 2024 obnovila postopek pridobitve trajnostnega znaka. Ocenjevanje, ki ga je izvedla Slovenska turistična organizacija (STO), je v obeh primerih potrdilo njeno trajnostno naravnost, saj je po zaključku postopka ponovno prejela **ZLATI ZNAK/GOLD Green Destination**. **S tem je destinacija utrdila svojo predanost trajnostnemu turizmu ter začrtanim ciljem na tem področju.**

Z vstopom in pri obnovitvi znaka Zelene sheme se je občina zavezala, da bo **SPODBUJALA** trajnostno delovanje, **ZDRUŽEVALA** trajnostna prizadevanja ter **PROMOVIRALA** lokalni značaj in zelene zgodbe. Pomemben element promocije lokalnega značaja in zelenih zgodb, je tudi spodbujanje ponudnikov za pridobitev znaka Zelena Slovenija - Slovenija Green, ki ga pridobijo turistični ponudniki (npr. tisti, ki predhodno pridobijo enega od mednarodnih trajnostnih/okoljskih znakov za ponudnike, ki jih priznava Zelena shema slovenskega turizma - Slovenia Green (EU Green Key, marjetica, EMAS, Green Globe, Bio Hotels, Travelife idr.). Zato se je destinacija zavezala k izvajanju izobraževanj in usposabljanj s področja trajnostnega razvoja - za turistične ponudnike.

Občina je že ob vstopu v projekt imenovala Zelenega koordinatorja ter oblikovala Zeleno ekipo. V času od prve pridobitve znaka do obnove znaka v letu 2024 je občina oz. zelena ekipa ponovno izvedla vrsto v projektu predvidenih aktivnosti, in sicer:

- seznanjanje prebivalcev / ponudnikov s potekom projekta in pomenom razvoja trajnostnega turizma - preko občinskih spletnih strani, glasil, drugih medijev,
- anketiranje treh skupin deležnikov: prebivalcev, obiskovalcev in strokovne javnosti (turističnih podjetij) in drugih ponudnikov,
- priprava ANALIZE stanja in vplivov turizma na okolje, vrednote, dediščino in družbo ter seznama kulturne (nepremične, premične in nesnovne dediščine) ter naravne dediščine (varovana območja in biotska raznovrstnost), ki je na območju občine aktualna za razvoj trajnostnega turizma,
- predstavljena je bila aktualna ponudba v občini - ponudniki, kolesarske, pešpoti, tradicionalne prireditve,
- zbrani so bili potrebni podatki, dokazila in odgovori na več kot 100 vprašanj, vezanih na trajnostni management in turizem, na okolje in prostor ter podatki o indikatorjih v destinaciji, v skladu s standardom Slovenija Green Destination ter vneseni v spletno platformo,
- pripravljena so bila poročila o rezultatih anketiranja, o indikatorjih idr.,
- pripravljeno je bilo poročilo in opravljen obisk na terenu s strani STO-ja.

Pri pripravi gradiv v okviru projekta Green Destination je bila posebej izpostavljena izredno bogata in obsežna kulturna dediščina destinacije, ki jo je mogoče še dodatno vključiti v turistične produkte.

Presojevalec je pri pripravi končnih priporočil upošteval tako podatke, ki jih je zeleni koordinator vnesel na platformo Slovenia Green, kot tudi informacije, pridobljene med obiskom na terenu. Obisk na terenu je bil v oktobru 2024, in sicer na točkah: Mestna občina Koper, Capodistria Boutique Hotel, Stolna cerkev Marijinega vnebovzvetja, Potniški terminal, Naravni rezervat Škocjanski zatok, Center za obiskovalce Kraški rob, Restavracija Kogo.

V mesecu novembru 2024 je bila občina obveščena, da je na podlagi na novo vnesenih podatkov v platformo in opravljenega terenskega obiska destinacije prejela oziroma ohranila **ZLATI znak Slovenia Green Destination**.

V obrazložitvi so ocenjevalci zapisali:

Destinacija Koper je na lestvici od 1 do 10 dosegla povprečno oceno 8,1 v šestih kategorijah. Oceno 8,1 je presegla v eni kategoriji, direktno vezani na turizem (Destinacijski management). V destinaciji je tudi najmanj ena nastanitev z znakom Slovenia Green. V skladu z veljavnim pravilnikom se destinaciji Koper podeli znak Slovenia Green Destination zlate barve.

Najvišjo oceno je destinacija dosegla v kategoriji Kultura in tradicija (9,2), kjer ji je za popolno izpolnjevanje kriterijev zmanjkalo dokazilo o strokovni identifikaciji lokalnih gastronomskih posebnosti.

V kategoriji Destinacijskega managementa je destinacija dosegla oceno 8,8. Za dvig ocene je pomembno, da destinacija v prihodnje anketira večje število obiskovalcev in da poročilo o trajnostnih dosežkih objavi tudi v tujih jezikih. Značilnosti o turističnem obisku, ki se mesečno spremljajo na Zavodu za mladino, kulturo in turizem Koper, bi bilo smiselno javno objavljati v rednejših intervalih.

Na področju Družbene klime je destinacija prejela oceno 8,3. Destinacija je pripravila ekonomsko analizo turizma, ki pa ni v skladu z zahtevami standarda. Svojo ponudbo v premajhni meri prilagaja gluhih in naglušnim. Obiskovalcem ne ponuja priložnosti, da bi ti v destinaciji pustili pozitiven pečat. Sprejete ima načrte glede zelene strukture nastanitvenih kapacitet, ki pa jih podpira s premalo aktivnostmi. Pospešuje prodajo lokalnih izdelkov, ne pa tudi njihovega razvoja.

V kategoriji Narava in krajina je destinacija prejela oceno 8,1. Kot sama ugotavlja, kar tri zavarovana območja niso ustrezno upravljana. Destinacija tudi ni priložila seznama invazivnih vrst za celotno območje, ki ga pokriva Mestna občina Koper.

Na področju Poslovanja turističnih podjetij & komunikacije (7,1) destinacija sicer redno organizira posvete in delavnice, v sklopu katerih pa v zadnjih treh letih ni celovito zajela vseh tem, kot jih zahteva standard. Edinega certificiranega ponudnika je na spletnih straneh označila z napačnim znakom Slovenia Green. Kodeks, ki zapoveduje trajnostna vodenja, ni bil posredovan turističnim agencijam in organizatorjem potovanj, ki so aktivni v destinaciji.

Najnižjo oceno 6,9 je destinacija dosegla v kategoriji Okolje in podnebje. Čeprav se zdi številka

nizka, je več kot točko nad povprečjem destinacij, ocenjenih po novi verziji standarda. Kljub temu ima destinacija na tem področju priložnosti za izboljšave predvsem v rednem spremljanju doseganja številčnih okoljskih ciljev, ki si jih je zadala v nosilnih dokumentih (Lokalni energetski koncept, Akcijski načrt za trajnostno energijo in podnebne spremembe - SECAP), in doslednem uresničevanju ukrepov, zapisanih v strateških dokumentih s področja okolja. Ocena se bo dvignila tudi, ko bo destinacija sprejela Občinski prostorski načrt.

Rezultati presoje za Mestno občino Koper:

Award scores	
Destinacijski management	8.8
Narava in krajina	8.1
Okolje in podnebje	6.9
Kultura in tradicija	9.2
Družbena klima	8.3
Poslovanje turističnih podjetij & komunikacija	7.1
Total	8.1

Med številnimi aktivnostmi, ki se izvajajo v destinaciji Koper, so izpostavili nekaj primerov dobrih trajnostnih praks, ki so bile predstavljene na platformi oziroma na terenskem obisku:

- sporazum o sodelovanju pri izvajanju podjetniškega podpornega programa v letu 2024 med Mestno občino Koper in Luko Koper;
- izvajanje participativnega proračuna in dvig sredstev, ki so na voljo za projekte;
- spletna stran "Živeti s pristaniščem";
- razvoj številnih novih produktov za obiskovalce, kot so Lov na pravico in Velikani Istre;
- odprtje Centra za obiskovalce Kraški rob in s tem povezano usmerjanje turističnih tokov;
- cilj, zapisan v osnutku Strategije turizma v Mestni občini Koper 2030: Uvedba posebne takse za potnike na ladji (vezano na spremembo v Zakonu o spodbujanju turizma) – in s tem pridobitev virov za vlaganja v ponudbo.

V obdobju do naslednjega ocenjevanja mora občina spremljati stanje na področjih, dobro ali zelo dobro ocenjena ter spremljati ukrepe za ohranitev le tega oz. izboljšanje. Na področjih, kjer so bila občini izdana priporočila oziroma je bila slabše ocenjena, pa je dolžna sprejeti ukrepe oz. »akcijski načrt za trajnostni razvoj turizma v občini«

Zaradi ponovne presoje občine in na podlagi navedene ocene, je občina ukrepe opredelila v posebnem dokumentu – akcijskem načrtu – v prilogi.

Med drugim velja izpostaviti, da ima občina sprejeto Strategijo razvoja turizma v MO Koper 2030 (19. 12. 2024).

Pripravila:

Andreja Poklar, Zelena koordinatorka Mestne občine Koper

Peter Žudić, Zavod za mladino, kulturo in turizem

Vodja urada za gospodarske javne službe, okolje in promet
Raf Klinar

PRILOGA: TRAJNOSTNI AKCIJSKI NAČRT ukrepov trajnostnega turizma 2025 – 2027

